

Stabiliseringsåtgärder / Papu

Stabiliseringsåtgärder inom kundservice

Vad som redan har gjorts

Från början av år 2026 har man i skolor och kontorslokaler övergått till glesare städning. Genom denna åtgärd minskar behovet av personal inom lokalvården med sex årsverken. Hittills har responsen varit negativ. Det är dock för tidigt att dra slutliga slutsatser, eftersom den glesare städningen kan kompletteras genom användarnas egna insatser.

Användarnas eget agerande har en avgörande inverkan på lokalernas renlighet. Genom att ta ansvar för sina egna spår, lämna lokalerna i ett städat skick för nästa användare samt se till att lokalerna är lättstädade kan användarna bidra till att den reducerade arbetstiden för lokalvårdarna räcker till. Detta kan stödjas genom att integrera fostran till ordning och renlighet i undervisningen.

Grundstädningar som utförs av externa entreprenörer i objekt som kräver personliftar har redan under de senaste åren begränsats så att hälften av objekten städades år 2024 och hälften år 2025.

Inom kostservicen slopades på beställarens beslut mellanmålsfrukt i skolorna samt morgongröten i gymnasiet från början av år 2026.

Vad som ännu kan göras

- För åren 2027 och 2028 planeras inga upphandlingar av externa entreprenörer.
- Den glesare städningen fortsätter, om inte kundförvaltningarna beslutar annorlunda.
- Skolornas mellanmålsfrukt och morgongröten i gymnasiet fortsätter att lämnas bort.
- Vid Toukovuori daghem kan arbetstimmar under veckoslut sparas inom kost- och städtjänsterna, om veckoslutens måltider överförs till vårdpersonalens ansvar. Alla nödvändiga tillbehör för måltidssituationerna förbereds då i förväg som helheter av kökspersonalen.

Åtgärder relaterade till produktionsprocessen

Vad som redan har gjorts

Inom kostservicen övergick man till central köksmodell år 2018. Investeringen i centralkökets utrustning avskrevs under tre år. Fastighetens finansieringsleasingavtal

avslutades år 2023 och fastigheten löstes in till staden, vilket medförde räntebesparingar på cirka 250 000 euro.

Produktionsprocessen har kontinuerligt utvecklats sedan starten. I dag är vår matproduktion etablerad, driftsäker och kostnadseffektiv. Vi fungerar som föregångare i utvecklingen av produktionsmetoder och produktionsteknologier. Vi genomför omfattande produkttestning och utveckling av utrustning i samarbete med branschaktörer. Vi tar regelbundet emot besökare från andra kommuner som kommer för att ta del av våra produktionslösningar. Även lärare inom branschen besöker oss för att fördjupa sina kunskaper om produktionsprocessen och upprätthålla sin yrkeskompetens.

Vi har i flera år deltagit i gemensamma upphandlingsavtal för livsmedel, servis och utrustning samt arbetskläder. Genom gemensamma upphandlingar har vi årligen sparat hundratusentals euro jämfört med att konkurrensutsätta upphandlingarna som en egen upphandlingsenhet.

Hela matproduktionsprocessen hanteras i ett produktionsstyrningssystem. Vi kan exakt planera och rapportera producerade kilogram, sålda måltider, måltidernas produkt- och näringsinnehåll samt matsvinn. Detta möjliggör datadriven ledning. I vårt måltidspris ingår, utöver råvaru-, personal-, transport- och hyreskostnader, även kostnader för personal- och ekonomiförvaltning samt IKT-kostnader, vilka är betydande inom vår verksamhet. Enligt vår kännedom inkluderas inte samtliga dessa kostnader i måltidspriserna i alla kommuner, vilket gör prisjämförelser mellan kommuner utmanande.

Priset på våra skolmåltider ligger under det nationella genomsnittet när beräkningen görs enligt den nationella modellen, där de totala måltidskostnaderna divideras med antalet elever och alla kostnader inkluderas. Priset understiger genomsnittet avsevärt om endast personal-, råvaru-, transport- och hyreskostnader beaktas. Våra hyreskostnader ökar i takt med att kundförvaltningarnas fastigheter förnyas, vilket vi inte själva kan påverka.

De största besparingarna inom kostservicen genomfördes redan i mars 2025, då menyerna justerades i den utsträckning som var möjlig utan att äventyra kundnöjdheten. I Borgå skolor är deltagandegraden i skolmåltider nationellt sett hög (81 %). Detta resultat har uppnåtts genom systematisk produktutveckling. Målsättningen är fortsättningsvis att så många elever som möjligt äter skollunchen.

Vad som ännu kan göras

Det är inte ändamålsenligt att ta ytterligare besparingar inom kostservicen, eftersom den offentliga måltidsverksamheten omfattas av nationella mål. Maten ska uppfylla åldersspecifika näringsrekommendationer och motsvara klimatmålen. Även försörjningsberedskapen ställer krav på planeringen av kostservicen under nuvarande förhållanden.

Om det ändå är nödvändigt att genomföra ytterligare nedskärningar inom kostservicen, kan mindre besparingar uppnås genom att slopa Runebergstårtorna och efterrätten på Barnens rättigheters dag, minska omfattningen av den traditionella julmåltiden samt avstå från att genomföra temaveckor.

Lokalvårdens arbetsbelastning påverkas i hög grad av planeringslösningar gällande materialval i lokalerna. Vid planering bör livscykelkostnader och arbetsergonomi i högre grad beaktas vid materialval. Detta kunde medföra besparingar både i byggnadernas livscykelkostnader och eventuellt även genom minskade kostnader för sjukfrånvaro, om lokalerna vore lättare att underhålla.

Servicenätet inom sektorn för växande och lärande påverkar väsentligt kostnadseffektiviteten i produktionen av kost- och städtjänster. Små enheter med begränsat antal kunder bär för närvarande inte sina egna stödtjänstkostnader, utan större enheter täcker en större andel än sina egna kostnader. Om verksamheten i små enheter flyttades till befintliga större enheter, skulle personalkostnaderna inom kost- och städtjänster kunna minskas.

Åtgärder baserade på administrativa förändringar

Vad som redan har gjorts

Sedan år 2021 har följande befattningar inom administrationen för kost- och städtjänster reducerats: ekonomiplanerare och kostservicechef, år 2023 systemexpert samt år 2025 utvecklingschef.

Vad som ännu kan göras

- Inom administrationen finns inga ytterligare befattningar att reducera utöver kontorssekreterarens och verkställande direktörens uppgifter. Kontorssekreterarens tjänsteinnehavare kan överföras till en centraliserad förvaltningsenhet, vilket möjliggör stadsövergripande besparingar genom utnyttjande av pensionering.
- Uppgiften som verkställande direktör kan avskaffas genom att ändra affärsverkets organisationsform till en intern enhet för kost- och städtjänster inom stadens koncerntjänster. Då kan man antingen inrätta en servicechefstjänst med lägre

lönekostnad eller uppnå större besparingar genom att överföra tjänsterna till fastighetstjänsterna.

- Genom att upplösa affärsverket uppnås ytterligare besparingar genom att direktionens kostnader bortfaller.